SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 76/09-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I. vo veciach jej návrhov podaných 31. marca 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 300/08, Rvp 305/08, Rvp 308/08 - Rvp 310/08, Rvp 342/08 - Rvp 345/08, Rvp 367/08, Rvp 422/08, Rvp 538/08, Rvp 546/08, Rvp 631/08 - Rvp 680/08, Rvp 865/08 - Rvp 918/08, Rvp 1100/08 - Rvp 1123/08, Rvp 1141/08, Rvp 1168/08 - Rvp 1244/08, Rvp 1291/08, Rvp 1360/08 - Rvp 1460/08, Rvp 1475/08 - Rvp 1497/08, Rvp 1561/08 - Rvp 1564/08, Rvp 1725/08 - Rvp 1778/08, Rvp 2177/08 - Rvp 2342/08, Rvp 2927/08 - Rvp 3057/08, Rvp 4447/08 - Rvp 5217/08 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 300/08.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 6. februára 2008 doručených 1470 sťažností obchodnej spoločnosti L., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., v ktorých namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) vo veciach jej návrhov podaných 31. marca 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Z obsahu sťažností vyplýva, že sťažovateľka doručila prostredníctvom kuriéra 31. marca 2006 okresnému súdu návrhy na vydanie platobných rozkazov (ďalej aj „návrhy“), ktorými sa domáhala voči konkrétne označeným dlžníkom zaplatenia finančných pohľadávok. Návrhy na vydanie platobných rozkazov boli podané podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

Podľa tvrdenia sťažovateľky okresný súd od doručenia podaní nevykonal v týchto veciach žiadny procesný úkon, čoho dôkazom má byť aj skutočnosť, že do podania sťažností ústavnému súdu nebola sťažovateľka vyzvaná ani na zaplatenie súdneho poplatku. Okresný súd je vo veciach jej návrhov absolútne nečinný.

Podľa názoru sťažovateľky nie sú konania z hľadiska právnej a skutkovej stránky zložité, ide o spory o zaplatenie relatívne nízkych peňažných pohľadávok osvedčených listinami, ktoré navrhla rozhodnúť v skrátenom konaní vydaním platobného rozkazu.

Sťažovateľka je podľa svojho tvrdenia v konaní aktívna a svojím správaním neprispela k prieťahom.

Sťažovateľka podala 9. januára 2008 predsedovi okresného súdu sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na ktorú do podania sťažnosti ústavnému súdu nedostala odpoveď.

V sťažnostiach podaných ústavnému súdu sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk (663,88 €) v každej z uvedených vecí [spolu v sume 29 400 000 Sk (975 903,60 €)], ako aj úhradu trov konania.

K podaným sťažnostiam sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril okresný súd prostredníctvom svojho predsedu, ktorý v stanovisku sp. zn. Spr 2/08 z 3. decembra 2008 uviedol: *„Dňa 31. 3. 2006 sťažovateľ doručil tunajšiemu súdu na elektronickom nosiči (DVD) žaloby na vydanie platobného rozkazu. Tieto žaloby Okresný súd Košice I prijal, avšak k načítaniu údajov na elektronických nosičoch pre technickú nemožnosť došlo až v decembri 2007.*

Dňa 29. 1. 2008 boli sťažovateľovi doručované výzvy na zaplatenie súdnych poplatkov.

Sťažovateľ súdne poplatky v prevažnej väčšine vecí zaplatil dňa 6. 2. 2008.

Okresný súd Košice I zistil, že na Okresnom súde Bratislava I sa vedie konanie pod sp. zn. 7 C 144/2006 vo veci žalobcu Slovenský rozhlas, proti žalovanému L., a. s., o určenie neplatnosti zmlúv. Toto konanie ešte nie je právoplatne skončené.

V konaní 7 C 144/2006 sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodovanie Okresného súdu Košice I v predmetných žalobách, preto súd predmetné konanie prerušil podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.

Proti týmto rozhodnutiam podal sťažovateľ odvolanie. Spisy sú postupne predkladané na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach.“

V doplnenom vyjadrení okresného súdu sp. zn. Spr. 2/2008 z 12. februára 2009 sa uvádza: *„Dňa 31. 3. 2006 bola súdu doručená písomnosť zo dňa 30. 3. 2006 označená ako sprievodný list k návrhu od JUDr. M. P. ako splnomocneného zástupcu spoločnosti L., a. s. V tomto podaní oznamuje, že k nemu pripojil 3 ks DVD nosičov obsahujúce žaloby na vydanie platobných rozkazov, ktoré sú podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Tieto DVD nosiče označil s názvami OS110_KOSICE_I_001, OS110_KOSICE_I_002, OS110_KOSICE_I_003 (viď príloha č. 1)...*

Prípisom zo dňa 4. 4. 2006, ktorý bol adresovaný JUDr. M. P. boli mu vrátené všetky 3 kusy DVD nosičov (viď príloha č. 3)...

JUDr. M. P. opätovne prípisom zo dňa 24. 7. 2006 zaslal súdu 2 kusy DVD nosičov s názvami OS110_KOSICE_I_001, OS110_KOSICE_I_002. Tento sprievodný list aj s DVD nosičmi bol súdu doručený 26. 7. 2006 (viď príloha č. 6).

Okresný súd Košice I prípisom zo dňa 2. 8. 2006 vrátil JUDr. M. P. vyššie uvedené 2 kusy DVD nosičov, pričom tento prípis prevzal JUDr. P. 7. 8. 2006.

Dňa 19. 10. 2006 bol súdu doručený sprievodný list k návrhu ako aj 3 kusy DVD nosičov, čo vyplýva z poznámky na podacom razítku (viď príloha č. 7).

Spoločnosť L., a. s. prípisom zo dňa 20. 10. 2008, ktorý bol súdu doručený 5. 11. 2008, oznámila, že vydané DVD nosiče budú predložené Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu a z tohto dôvodu nebudú v držbe spoločnosti (viď príloha č. 8).

Dňa 9. 1. 2008 bola súdu doručená sťažnosť žalobcu L., a. s. na postup súdu v 1470 konaniach, ktoré boli súdu doručené na DVD nosičoch podpísaných zaručeným elektronickým podpisom ...

Prípisom zo dňa 7. 2. 2008 bolo sťažovateľovi oznámené, že z objektívnych dôvodov k načítaniu údajov na elektronických nosičoch došlo až v decembri 2007 s tým, že dňa 29. 1. 2008 boli v predmetných konaniach doručené výzvy na zaplatenie súdneho poplatku. Tento prípis obdržal sťažovateľ 18. 2. 2008 (viď príloha č. 10).

Všetky návrhy zo všetkých DVD nosičov predložených tunajšiemu súdu boli vytlačené a zapísané v decembri 2007.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II. 1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a uvedeného zákona je však možné v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 300/08, Rvp 305/08, Rvp 308/08 - 310/08, Rvp 342/08 - 345/08, Rvp 367/08, Rvp 422/08, Rvp 538/08, Rvp 546/08, Rvp 631/08 - Rvp 680/08, Rvp 865/08 - Rvp 918/08, Rvp 1100/08 - Rvp 1123/08, Rvp 1141/08, Rvp 1168/08 - 1244/08, Rvp 1291/08, Rvp 1360/08 - Rvp 1460/08, Rvp 1475/08 - 1497/08, Rvp 1561/08 - Rvp 1564/08, Rvp 1725/08 - 1778/08, Rvp 2177/08 - Rvp 2342/08, Rvp 2927/08 - Rvp 3057/08, Rvp 4447/08 - Rvp 5217/08 a z toho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v prvom výroku tohto uznesenia.

II. 2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažností, ako aj z vyjadrení okresného súdu vyplýva, že návrhy sťažovateľky boli okresnému súdu doručené kuriérom 31. marca 2006 v prílohe sprievodného listu. Okresný súd v prílohe listu zo 4. apríla 2006 vrátil sťažovateľke jej podanie (3 ks DVD nosičov, na ktorých boli zaznamenané jednotlivé návrhy) späť vzhľadom na to, že okresný súd nemá zriadenú elektronickú podateľňu. Sťažovateľka napriek tomu, že bola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nepristúpila k realizácii svojho práva na podanie návrhu iným zo zákonných spôsobov.

Podaním z 11. októbra 2006 doručeným okresnému súdu 19. októbra 2006 sťažovateľka opätovne podala okresnému súdu návrhy na vydanie platobných rozkazov, ktoré označila ako tie, ktoré podala okresnému súdu už 31. marca 2006. Prílohou sprievodného listu sťažovateľky boli aj 3 ks DVD nosičov.

Okresný súd začal konať o návrhoch sťažovateľky po odstránení technických prekážok brániacich prijímanie podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom, ku ktorému podľa vyjadrenia okresného súdu došlo v decembri 2007. Realizoval prvotné procesné úkony, ako vytlačenie návrhov, ich registráciu, pridelenie návrhov a vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdnych poplatkov. Výzvy na zaplatenie súdnych poplatkov sťažovateľka prevzala 29. januára 2008 a podľa tvrdenia okresného súdu súdne poplatky aj vo väčšine vecí zaplatila 6. februára 2008. Po zaplatení súdnych poplatkov, okresný súd konania prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, pretože zistil, že Okresný súd Bratislava I vedie konanie pod sp. zn. 7 C 144/2006, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie okresného súdu o veciach sťažovateľky. Z týchto zistení ústavnému súdu vyplýva, že tvrdenie sťažovateľky v sťažnosti ústavnému súdu z 1. februára 2008, že nebola okresným súdom vyzvaná ani na zaplatenie súdnych poplatkov, nezodpovedá skutočnému priebehu konania.

Z organizovania postupu okresného súdu pri vybavovaní podania doručeného mu 31. marca 2006 je zrejmé, že v dôsledku nedisponovania technickými prostriedkami na prijímanie podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom bola v jednotlivých konaniach vzhľadom na neumožnenie

realizácie práva sťažovateľky podať návrh na začatie konania jedným zo spôsobov ustanovených zákonom okresným súdom porušená, resp. obmedzená dispozičná zásada konania.

Okresný súd sa však snažil zabezpečiť realizáciu sťažovateľkou uplatnených práv oznámením, že nemá materiálno-technické vybavenie na príjem podaní v elektronickej forme, z čoho vyplývalo, že ďalší postup okresného súdu bol podmienený aj procesnou aktivitou sťažovateľky. Na základe uvedeného sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, mala možnosť využiť iný rovnocenný spôsob uplatnenia svojich práv, prostredníctvom ktorého by sa mohla účinne domáhať súdnej ochrany.

Z popísaného skutkového stavu vyplýva, že sťažovateľka nepristúpila k uplatneniu svojich práv aj niektorým z ďalších zákonných spôsobov, čím však vedome svojím správaním neumožnila okresnému súdu ďalší postup v konaní. O uvedenom tvrdení svedčí aj to, že sťažovateľka bola uzrozumená s tým, že okresný súd nemôže prijať podania zaslané v elektronickej podobe a že tak nebude môcť urobiť ani v krátkom čase po ich ďalšom doručení, a napriek tomu spôsob, resp. formu podania návrhov nezmenila. Prípadné zvýšenie výdavkov na vyhotovenie písomných návrhov nemožno akceptovať ako dostatočný dôvod takéhoto konania predovšetkým s prihliadnutím na povinnosť uloženú okresnému súdu v § 42 ods. 3 OSP (povinnosť vyhotoviť kópie návrhu na trovy účastníka konania).

Obdobie po prerušení konania okresným súdom ústavný súd posudzoval podľa svojej judikatúry, súčasťou ktorej je aj právny názor, že dobu prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP nemožno považovať za zbytočné prieťahy, ktoré by boli spôsobené činnosťou, resp. nečinnosťou súdu v občianskoprávnom konaní. Platí to predovšetkým v prípadoch, v ktorých je konanie prerušené, lebo výsledok iných sporov začatých na podnet účastníka konania (ďalšie žaloby) môže relevantne ovplyvniť výsledok sporu, v ktorom bolo konanie prerušené (napr. m. m. II. ÚS 422/00).

V posudzovaných konaniach bolo potrebné prihliadnuť na podstatnú skutočnosť, a to, že sťažovateľka návrhmi na vydanie platobného rozkazu vymáhala pohľadávky, t. j.

majetkové práva, vo vzťahu ku ktorým nebola originálnym nadobúdateľom. Tieto pohľadávky jej boli postúpené Slovenským rozhlasom. V relevantnom období sa Slovenský rozhlas v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006 žalobou proti sťažovateľke domáhal určenia absolútnej neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých malo k postúpeniu uvedených pohľadávok dojsť, t. j. absolútnej neplatnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok, ako aj určenia neplatnosti ďalších súvisiacich (tzv. realizačných) zmlúv uzatvorených so sťažovateľkou. Výsledok tohto konania mal v tom čase zásadný význam pre rozhodnutie okresného súdu vo veciach sťažovateľkou uplatňovaných pohľadávok, pretože sa v ňom riešila otázka jej vecnej aktívnej legitimácie týkajúcej sa týchto pohľadávok vymáhaných na základe elektronických podaní. Slovenský rozhlas podal Okresnému súdu Bratislava I žalobu o určenie neplatnosti uvedených zmlúv 12. októbra 2006. Túto skutočnosť Slovenský rozhlas oznámil listom jeho generálnej riaditeľky zo 7. novembra 2006 všetkým (v tom čase 45) okresným súdom Slovenskej republiky, pričom zároveň navrhol prerušenie konaní o návrhoch sťažovateľky. Okresný súd v nadväznosti na túto skutočnosť konanie o predmetných žalobách podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP prerušil, pretože v konaní sp. zn. 7 C 144/2006 sa riešila otázka, ktorá mohla mať význam pre rozhodnutie o predmetných žalobách.

Bezprostrednou príčinnou pretrvávania stavu právnej neistoty sťažovateľky týkajúcej sa ňou uplatňovaných majetkových práv preto nebola namietaná nečinnosť okresného súdu vo veciach jej elektronických podaní v období od 24. júla 2006, ale skutočnosť, že konanie vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, v ktorom sa riešila predbežná otázka dôležitá pre rozhodnutie v sťažovateľkiných veciach a ktoré začalo 12. októbra 2006, krátko po podaní návrhov sťažovateľky, nebolo do konca roka 2007 právoplatne skončené. Podľa oznámenia sťažovateľky z 2. februára 2009 Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 4 Co 292/08 z 19. januára 2009 na návrh žalobcu (Slovenského rozhlasu) zastavil odvolacie konanie.

Existencia označeného sporu, ktorý sa riešil pred Okresným súdom Bratislava I, zároveň relativizovala sťažovateľkino tvrdenie o obmedzení jej vlastníckych práv v dôsledku neskončenia konaní vedených na základe návrhov podaných elektronickou

formou, keďže do decembra 2008, keď sa sťažovateľka a Slovenský rozhlas mimosúdne dohodli o ukončení súdnych sporov, nebolo zrejmé, či ňou uplatnené pohľadávky patria do jej majetku. Sťažnosti sťažovateľky však boli ústavnému súdu doručené pred ukončením tohto súdneho sporu.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na dĺžku konania, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde k záveru, že nečinnosť okresného súdu vo veciach sťažovateľky nedosiahla takú intenzitu, aby mohla mať za následok porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2009